

Gemeente Midden-Groningen
Postbus 75
9600 AB Hoogezand

IBAN NL 45 BNGH 0285 1729 48
Tel.nr: (0598)-373737
www.midden-groningen.nl

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. minister E.D. Wiebes
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Team Omgevingskwaliteit

Datum:

Verzenddatum:

Uw kenmerk: DGKE-WO / 19235755

Zaak: 2019-033548

Behandeld door: Harry Berghuis

Mailadres: harry.berghuis@midden-groningen.nl

Bijlage(n): 2

Onderwerp: Advies op gewijzigde winningsplan 2018 voor zoutwinning door Nedmag

Geachte minister Wiebes,

Op 3 oktober 2019 heeft u in het kader van de mijnbouwwet bij ons advies aangevraagd op het winningsplan 2018 voor zoutwinning door Nedmag. Op 30 september 2019 zijn hiertoe alle stukken aan ons gestuurd.

Het gaat daarbij om de volgende documenten:

- Het winningsplan 2018 van Nedmag (hierna het winningsplan);
- Het advies van SodM op het winningsplan, van 27 juni 2019, inclusief het advies van TNO op het winningsplan, van 3 juni 2019;
- Het advies van de Tcbb op het winningsplan, van 14 augustus 2019;
- Een aanvulling op het winningsplan van Nedmag, van 16 september 2019;
- Het advies van SodM op de aanvulling, van 26 september 2019;
- Het advies van TNO op de aanvulling van 27 september 2019.

In het winningsplan 2018 heeft Nedmag aan u gevraagd in te stemmen met:

- beheersmaatregelen in het Tripscompagniecluster (TR-1 tm TR-8 en VE4, alsmede VE-1) om de gevolgen van de calamiteit van 20 april 2018 het hoofd te bieden;
- productieplannen voor de TR-9 en VE-3 (bronnen die zich nu in de fase van actieve winning bevinden);
- het ontwerp voor ontwikkeling van nog te ontwikkelen zoutbronnen VE-5, VE-6, VE-7 en VE-8.

Advies

Wij adviseren u niet in te stemmen met de aangevraagde productie uit TR-9 en VE-3, en evenmin in te stemmen met de ontwikkeling van de nieuwe zoutbronnen VE-5 tm VE-8. Wij lichten dat toe in de volgende paragraaf.

De beheersmaatregelen beschouwen wij als een voldongen feit. De maatregelen zullen leiden tot een extra bodemdaling van zo'n 30 cm bovenop de 53 cm (augustus 2019) en zijn kennelijk noodzakelijk om te voorkomen dat de pekel (en dieselolie) ongecontroleerd ondergronds weglekken wat eenzelfde bodemdaling tot gevolg zou hebben. SodM schrijft dat de nadelige effecten van de afwikkeling van het incident deels nog onvoorspelbaar zijn.

Onderbouwing advies

1. Draagvlak

De zoutwinning veroorzaakt grote bodemdaling. De inwoners die wonen in het gebied dat met deze bodemdaling te maken heeft, vrezen voor schade aan hun woningen en andere gebouwen. Dat leidt tot grote onrust en onzekerheid bij de inwoners. Dit werd duidelijk toen Nedmag in 2016 kwam met uitbreidingsplannen van de zoutwinning in Kiel-Windeweer en later, in 2018, toen bleek dat Nedmag vanuit Borgercompagnie zout wilde winnen onder onze gemeente.

In januari van dit jaar hebben wij 2 informatiebijeenkomsten belegd over het winningsplan van Nedmag waar wij nu advies over uitbrengen. Eén bijeenkomst voor buurtverenigingen, en één voor inwoners. Bijgevoegd verslag en ingekomen reacties daarna, geven blijk van unaniem verzet tegen uitbreiding van de zoutwinning. Het maatschappelijk draagvlak ontbreekt volkomen.

Het behoeft geen uitgebreide toelichting dat onder inwoners van de gemeente Midden-Groningen (tot voor kort de gemeenten Slochteren, Menterwolde en Hoogezand-Sappemeer) grote onrust leeft over andere mijnbouwactiviteiten: de gaswinning vanuit het Groningenveld en kleinere velden zoals het Annerveenveld. Ook daarvan is decennialang gezegd dat de gevolgen beheersbaar zijn en goed werden onderzocht, maar met de kennis van nu kan enkel geconstateerd worden dat de inwoners daar onjuist over zijn geïnformeerd, waardoor zij nu met grote schades zitten. De maatschappelijke impact daarvan is groot en behoeft hier geen nadere duiding. Dit heeft echter zijn weerslag op alle andere mijnbouwactiviteiten in onze regio.

Dat vervolgens op 20 april 2018 een calamiteit optrad die zowel Nedmag als SodM tot die tijd voor onmogelijk had gehouden en die tot een onafwendbare, niet vergunde bodemdaling leidt, heeft het vertrouwen in de mijnbouw - dat er al niet meer was - nog verder geschaad.

De relatie tussen beide mijnbouwactiviteiten is snel gelegd. Bodemdaling door beide activiteiten vindt ontegenzeggelijk plaats. Bewoners vrezen onder meer aardbevingen en schade aan hun woningen. Veel inwoners van Midden-Groningen ondervinden hier reeds de ingrijpende gevolgen van, waardoor er een groot wantrouwen en algemene aversie tegen mijnbouwactiviteiten is ontstaan in de afgelopen jaren. In die zin is iedere uitbreiding van de huidige zoutwinning uiterst onwenselijk.

Ook de behandeling van eventuele schadeclaims baart onze inwoners zorgen, omdat ze vrezende van het kastje naar de muur worden gestuurd, omdat er sprake is van allerlei mijnbouwactiviteiten door verschillende partijen (gaswinning uit Groningenveld, Annerveenveld, Kiel-Windweerveld, zoutwinning Nedmag en Nourion (Zuidwending)). Er zou één schadeloket moeten komen waarbij uit wordt gegaan van bewijsvermoeden, zoals dat ook geldt voor schademeldingen als gevolg van gaswinning uit het Groningenveld. Wij weten nu dat met de Tijdelijke Wet Groningen en de totstandkoming van het loket Mijnbouwschade er ook in de nabije toekomst geen sprake zal zijn van één schadeafhandelingsregime. Er is verschil in het toepassen van het bewijsvermoeden. Toezeggingen dat beide schadeafhandelingsinstanties goed zullen gaan samenwerken biedt voor ons en voor onze inwoners onvoldoende zekerheid. Daarom adviseren wij u nogmaals met klem om te zorgen voor één loket onder dezelfde randvoorwaarden.

2. Onbeheersbaarheid van de zoutwinning

Zoutwinning door 'squeeze' is onbeheersbaar gebleken. Dat blijkt uit de calamiteit van 20 april 2018. Deze calamiteit was door niemand voorzien, niet door het Staatstoezicht op de Mijnen en ook niet door Nedmag, waardoor niemand deze heeft kunnen voorkomen. Volgens ons toont deze calamiteit aan dat deze methode van zoutwinning onbeheersbaar is. Kennis van de diepe ondergrond is ontoereikend om alle processen en effecten van ingrepen in de diepe ondergrond te kunnen begrijpen. SodM bevestigt dat in zijn advies (zie o.a. pag.9, 16 en 20). Er lijkt hier sprake te zijn van experimentele zoutwinning waarbij door injectie van miljoenen kubieke meters water en miljoenen liters dieselolie, diepe zoutlagen in beweging worden gezet, waarvan niet alle gevolgen te doorzien zijn.

SodM wil het risico op nieuwe calamiteiten beheersbaar houden door slechts kleine nieuwe cavernes toe te staan (maximaal 1,5 miljoen kubieke meters per cluster) op veilige afstand van het TR-cluster. SodM adviseert geen actieve winning uit het TR-cluster toe te staan om daarmee nog verdergaande bodemdaling te voorkomen. Wij adviseren helemaal geen nieuwe winning meer toe te staan.

Ook het ontbreken van een veilige methode om cavernes aan het eind van de zoutwinning af te sluiten (te abandonneren), sterkt ons in het advies om geen nieuwe cavernes te laten ontstaan.

3. Werkgelegenheid

Stoppen met de zoutwinning leidt in de toekomst tot banenverlies. Werkgelegenheid is vanzelfsprekend een belangrijk aandachtspunt voor onze gemeente, maar weegt - na alle ellende veroorzaakt door aardbevingen - niet op tegen nieuwe onzekerheid en aantasting van de leefbaarheid in onze gemeente.

4. Niet duurzaam

Het winnen van zout uit de ondergrond is geen duurzame activiteit. De bodemdaling is

onomkeerbaar en vereist eeuwigdurend beheer (stuwen, pompen). De zoutwinning en -productie vergen veel energie. Er zijn aanzienlijke lozingen op de Waddenzee. Er blijven miljoenen liters dieselolie achter in de diepe ondergrond, die op termijn naar andere lagen zullen weglekken. Met alle onzekerheden die er al zijn over de ontwikkeling in de diepe ondergrond, vinden wij dit een onverantwoord proces.

Op basis van bovenstaande adviseren wij u - behoudens de beheersmaatregelen - niet in te stemmen met het winningsplan 2018 van Nedmag en daarmee een verdere uitbreiding en ontwikkeling van de zoutwinning in onze gemeente niet toe te staan. Tevens adviseren wij u wederom om ervoor te zorgen dat de inwoners van het gebied dat te maken heeft met schade als gevolg van (mogelijk) verschillende mijnbouwactiviteiten bij één loket terecht kan dat vanuit dezelfde randvoorwaarden deze meldingen behandelt.

Wij hopen dat dit advies een goed beeld geeft van de gevolgen van de magnesiumzoutwinning in onze gemeente en hopen dat u dit advies zwaar laat meewegen in uw besluit.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen,

A. Hoogendoorn
burgemeester

H.J.W. Mulder
secretaris

Bijlagen

- Position paper gemeente Midden-Groningen, sep 2018
- Verslag van informatiebijeenkomst Muntendam en reacties van inwoners op het winningsplan (januari/februari 2019)